

Deres ref:

Saks nr.: 21/2014

Dato: Deatnu/Tana: 18.05.2015

Årsrapport 2014

Behandlet ved møte 8. - 9. april 2014, sak 20/2014.

Bilder fra befaringer i sideelvene i 2014 (foto: Narve Stubbraaten Johansen)

Lokal forvaltning av fisket i Tanavassdraget

Forskrift om lokal forvaltning av fisk og fisket i Tanavassdraget ble vedtatt 4.02.2011 av Kongen i Statsråd. Forskriften følger opp finnmarksloven, der det er slått fast at lokalbefolkningen langs

Tanavassdraget har særskilte rettigheter til fiske på grunnlag av lov, historisk bruk og lokal sedvane.

Forskriften hjemler et lokalt forvaltningsorgan for Tanavassdraget, Tanavassdragets fiskeforvaltning - TF. Forvaltningsoppgaver er bl.a. tilrettelegging av fisket, fiskeoppsyn, fangstrapportering og salg av fiskekort, informasjon mm. Regler for fisket etter laks i vassdraget følger imidlertid i all hovedsak av en norsk-finsk overenskomst, og den norske og finske staten vil fortsatt ha ansvaret for å sikre en bærekraftig utnyttelse av fiskeressursene.

Fisk og fisket

Endringer av fiskeregler 2014 i Tanavassdraget

Det ble innført fredningszone i nederste del av Lákšjohka, fra Lássakulpen og ned til munningen.

Kortpriser fra 2013 for fiske fra strand i nedre norsk del og i norsk sidevassdrag ble videreført.

Mer om salgs – og fangststatistikk 2014 på norsk side i Tanavassdraget, jf. rapport.

Fiskeoppsyn

Oppsynets primære rolle er å ivareta Tanavassdragets miljøverdier samt forebygge miljøkriminalitet. Oppsynet har ansvar for å håndheve gjeldende fiskeforskrifter for Tanavassdraget. Veiledning og informasjon er en viktig del av jobben. Andre arbeidsoppgaver er registrering, vedlikehold av hytter samt vedlikehold av informasjons- og soneskilter. Tanavassdragets fiskeforvaltning har jf. § 12 i forskrift om lokal forvaltning av fisk og fisket i Tanavassdraget ansvaret for å organisere oppsyn med fisket. På riksgrensestrekningen skal oppsynet skje i samråd med Fylkesmannen i Finnmark- som har ansvar for å ha kontakt med finske myndigheter, og Statens naturoppsyn. På riksgrensestrekningen utfører oppsynet på norsk side felles turer i samråd med finsk oppsyn og SNO. Ved felles patruljer har norsk oppsyn lederskap på norsk side av grensen. På finsk side av grensen vil norsk oppsyn opptre som vitne og observatør. Dersom norsk oppsyn oppdager ulovligheter på finsk side rapporteres dette til finsk oppsyn samt oppsynsleder på norsk side.

Til fiskesesongen 2014 ble ni personer engasjert til oppsynstjenesten i Tana og Karasjok, jf. rapport. Oppsynet utførte til sammen over 1 000 kontroller av aktive fiskere og aktive faststående redskap.

Fiskeoppsynet 2014 i felt med forefallende etterarbeid

Overvåking av lakseoppgang

På norsk side av Tanavassdraget er det Miljødirektoratet som har hovedansvaret for overvåkingen av lakseoppgangen. Den norsk-finske forsknings- og overvåkingsgruppa gir råd om hvordan en skal legge opp overvåkingen. Skjellprøveprosjektet har over mange år vært en grunnstein i overvåkingen, sammen med innsamling av fangstdata, videoovervåking av lakseoppgang til sidevassdrag og drivtelling i et utvalg av sideelver. På finsk side har en dessuten overvåket ungfisketettheten på faste lokaliteter siden 1970-tallet, mens en også har utført ekspedisjoner i sideelver for å undersøke tettheten ved ujevne mellomrom.

TF bidrar til sentrale deler av overvåkingen. TF har prioritert å samle inn skjellprøver på norsk side av vassdraget og er ansvarlig for innsamlingen av fangstdata. TF bidro til ungfiskeundersøkelsene i sideelven Lakšjohka og Iškorasjohka, og gjennomførte drivtelling i 6 ulike norske sideelver. Videoovervåkingen i Utsjoki og Lakšjohka var det som vanlig Finsk institutt for vilt- og fiskeriforskning (RKTL; nå endret navn til LUKE) som sto for. TF bidro til oppriggingen av videoen i Lakšjohka.

Bilder fra ungfiskundersøkelse i Lákjohkvassdraget (foto: Narve Stubbraaten Johansen).

Skjellprosjektet

Skjellprøveprosjektet er et norsk-finsk samarbeid om å samle inn skjellprøver fra laks fanget i Tanaelva. Prosjektet er en grunnstein i overvåkingen av laksebestandene i Tanavassdraget. Skjellprøvene gir kunnskap om blant annet alderssammensetningen, og tidspunkt for lakseoppgang i de ulike laksebestandene.

I 2014 ble skjellprosjektet administrert av fiskeforeningen Tanavassdragets fiskerettshavere. Det var totalt 16 skjellprøvetagere som samlet inn skjellprøve etter forhåndsavtale. De fleste var laksebreveiere og fanget laks med tradisjonelle redskaper i hovedelva, mens noen av skjellprøvetagerne var stangfiskere som fanget laks i sideelver, eller i hovedelva.

Andre prosjekter

TF deltar i det treårige prosjektet SELSAL som ser på konflikten mellom laksefiskere og kystsel, og ser på hvilke effekter selen kan ha på laksebestandene. I 2014 bidro TF til innsamlingen av observasjoner av sel i vassdraget ved at en hadde avtale med lokale fiskere som noterte ned observasjoner. TF bidro dessuten til innsamling av lokalkunnskap gjennom intervju av lokale sjølaksefiskere og laksebreveiere som fisker i nedre deler av Tanaelva.

Tanamunningen. Forsøk på merking av seler i Tanamunningen, 2013 (Foto: Narve S. Johansen).

I 2013 ble det satt i gang en prosess med å gi Tanavassdraget nye gytebestandsmål. I første omgang har Miljødirektoratet prioritert å etablere et mål for hele det lakseførende vassdraget ut i fra den vel etablerte metoden for førstegenerasjons gytebestandsmål. Dette har resultert i NINA-rapport 1087. På sikt er målet å innføre et andregenerasjons mål tuftet på større grad av objektive mål hentet inn fra felt. Blant annet denne langtidige målsetningen lå bak ungfiskundersøkelsen i Lakšjohka og Iškorasjohka. TF bidro også med habitatkartlegging ut i fra samme målsetning, og i de samme sideelvene.

TF bidro i undervisningsprosjektet der 5. klasser fra skoler i Tana og Karasjok ble invitert til en praktisk dag for læring om laksebiologi og laksefiske ved henholdsvis Tana museum (Polmak) og i Karasjok. Statens naturoppsyn (SNO) var igangsetter. I tillegg deltok Tana landbruksskole og Tana museum. TF deltok med to fra administrasjonen og en fra oppsynet på begge dagene, og bidro gjennom hele planleggingsfasen.

Befaring

Medlemmene i TF ble invitert med på befaring til de norske sideelvene Iešjohka og Kárášjohka i perioden 25.-28. juni. Tre av TF medlemmene, deriblant både leder og nestleder, deltok sammen med to fra administrasjonen og de fire oppsynsbetjentene som hadde Karasjok som sitt hovedområde. Under befaringen besøkte ulike grupper Iešjohka opp til Rágešjohka, og Kárášjohka opp til Šhorbmú.

Bilde: Befaring med TF i øvre Karasjohka og Bavvtajohka.

Fisk og fisket

Det er beregnet at det totalt ble fanget 100 100 kg laks i Tanavassdraget i 2014. På norsk side er det beregnet at det er fanget 12 093 laks med en totalvekt på 45 468 kg. Dette utgjør 45 % av totalfangsten i vassdraget. Sammenlignet med de ti siste årene, var det godt fangst år, målt i antall det tredje beste. På norsk side ble 70 % av fangsten målt i vekt tatt på garnbruk, 23 % ble tatt av lokale stangfiskere (laksebreveiere og øvrige sesongkortinnehavere). De resterende 7 % ble fanget av tilreisende fiskere.

På norsk side har salget av døgnkort til tilreisende fiskere gått kraftig tilbake siden en topp i 2002. I 2014 solgte TF 3 080 fiskedøgn, hvorav 46 % ble solgt for ulike norske sideelver, 32 % ble solgt for nedre norsk del, og 22 % ble solgt for riksgrensestrekningen. I alt 240 laksebreveiere og 1 219 fiskere med stangfiskerettigheter kjøpte sesongkort for 2014.

Det tradisjonelle garnfisket er redusert de siste årene. I 2014 oppgav 82 laksebreveiere at de hadde fått fangst på drivgarn, mens 71 og 48 fiskere oppga at de hadde fått fangst på henholdsvis stågarn og stengsel. Under garnregistreringen i 2014 var det 110 aktive norske faststående fiskeredskaper; 58 stågarn og 42 stengsler.

Fangstrapporteringen var noe bedre enn i 2013. Gruppene laksebreveiere, lokale stangfiskere og tilreisende fiskere rapporterte henholdsvis 88, 74 og 82 % av fiskekortene.

Sammensetning og arbeidet i TFs organer

Etter forskrift § 6 har Tanavassdragets fiskeforvaltning ni medlemmer med personlige stedfortredere. De fiskeberettigede etter § 3 velger fem av medlemmene på fellesmøtet, jf. § 8. Kommunestyrene i Tana og Karasjok oppnevner to medlemmer hver med personlige stedfortredere blant personer med rett til stangfiske, som ikke har rettigheter etter § 3.

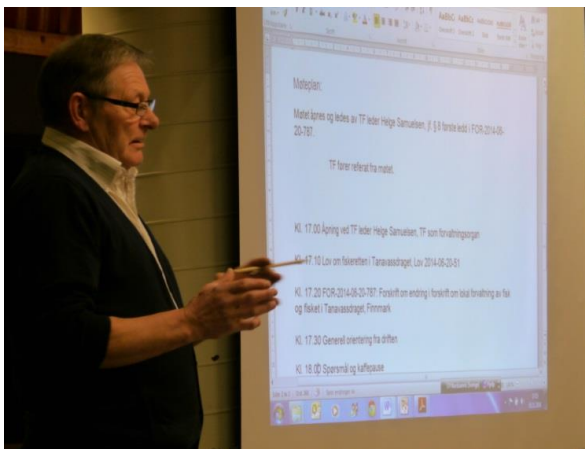
Møter i 2014

TF har avholdt fire plenumsmøter og har behandlet i alt 77 saker med vedtak i henhold til forskriftens krav. TF medlemmenes fremmøte har vært 94 %.

Møter og representasjoner

I 2014 har TF deltatt på ulike møter i regi av myndigheter, forvaltning og fiskeforeninger.

Ved fellesmøte 25. oktober 2014 ved Tana bru ble tre stedfortredere valgt. TF som forvaltningsorgan, endring av Tanaloven og revidering av forskrift ble gjennomgått. Møtet ga råd til forvaltningstiltak.

Bilde: TF leder Helge Samuelsen ved åpning av laksemøte 5. november 2014 ved Tana bru.

fiske og forventede tiltak ble drøftet. Møtene ga råd til forvaltningstiltak.

I november ble det avholdt to laksemøter i Karasjok og Tana. Endring av Tanaloven og revidering av forskrift ble gjennomgått. Årets

Tanavassdragets fiskeforvaltning – Dea nučázádaga guolástanhálddahus

Ved fellesmøte 25. oktober ble Per A. Holm, Karl G. Myrli og Auvo A. Turunen valgt som stedfortredere for Samuelsen, Ballo og Rikardsen.

TF har følgende sammensetning i 2014:

Rolle:	Navn	Personlig stedfortredere	Valgt av
TF leder	Helge Samuelsen	<i>Per Andreas Holm</i>	Fiskeberettigede
Nestleder	Nils Nilsen Gaup	John Nystad	Karasjok kommune
Medlem	Mari Trosten	Trond Are Anti	Fiskeberettigede
Medlem	Ulf Trygve Ballo	<i>Karl Gustav Myrli</i>	Fiskeberettigede
Medlem	Alma Helander	Hagbart Grønmo	Fiskeberettigede
Medlem	Bjarne Rikardsen	<i>Auvo Arvid Turunen</i>	Fiskeberettigede
Medlem	Elin Sandvik	Ánne Káre Kemi	Karasjok kommune
Medlem	Ingrid Nordal	Mildrid Sofie Mudenia	Tana kommune
Medlem	Tor-Ørjan Store	Hartvik Hansen	Tana kommune

Norsk laksesenter

Arbeidsgruppe oppnevnt av tidligere Direktoratet for naturforvaltning (DN), nå Miljødirektoratet har foreslått etablering av Norsk Laksesenter (NLS) med 4 enheter, med Tana som den nordlige enheten. Hovedvekten er lagt på laks, men også sjørørret og sjørøye er inkludert i utredningen.

Stortinget har bevilget 4 mill. kroner til prosjekter som kan bidra til god forvaltning av villaksen og villaksbestandene i Tanaelva er spesielt nevnt i bevilgningen. Prosjektene skal realiseres gjennom Kunnskapssenter for laks og vannmiljø i Namsos og må utformes og utføres i samarbeid med de viktigste aktørene langs Tanaelva.

Stevning

I desember 2013 ble TF på nytt stevnet av Laksebreveiere i Tanavassdraget SA for indre-Finnmark tingrett. Saken gjelder plikt til å innkalle til fellesmøte. Stevningen er en oppfølging av stevningen fra sommeren 2013, der TF ble frifunnet for kravet fra LBT. Stevningen ble trukket av LBT i september 2014.

Lov om fiskeretten i Tanavassdraget

Etter Stortingets behandling av endringer av lovproposisjon i 2012 fremla Klima- og miljødepartementet til ny høring – lov om fiskeretten i Tanavassdraget (Tanaloven), uten

samordning i Finnmarksloven. Lov om fiskeretten i Tanavassdraget Lov 2014-06-20-51 erstattet 1888 loven. Forholdet til folkeretten og lokalbefolkningens rett til stangfiske ble inntatt i loven. Lovendringen medførte til endring av Finnmarkslovens § 28 a. Fisket i Tanavassdraget.

Reforhandling av avtale mellom Norge og Finland om laksefisket mv. i Tanavassdraget
Klima – og miljødepartementet og det finske Jord – og skogbruksdepartementet har siden 2012 forhandlet om ny overenskomst om fisket i Tanavassdraget. TF har hatt to medlemmer i norsk forhandlingsdelegasjon. 2,5 års forhandlinger har ikke ført frem til ny revidert avtale.

Antall fiskeberettigede etter § 3

31.12.2014 har 338 personer fiskerett etter forskriftens § 3.

Administrasjon

Direktøren er øverst administrative leder i TF, og ivaretar ansvaret i samsvar med delegasjon fra TF til direktør. I fiskesesongen engasjeres i tillegg oppsynsbetjenter. For å ivareta forvaltningsoppgaver inklusive oppsynstjenesten har TF i 2014 5 årsverk. Av dette utgjør oppsynstjenesten 3 årsverk.

- Hans-Erik Varsi, direktør
- Narve S. Johansen, rådgiver
- Kari Gaski, seniorkonsulent, engasjert fra mai 2014

Økonomi

Årets resultat etter salg av driftsmidler og finansposter er kr 411 274,-
Kr 411 274 avsettes til mulig byggeprosjekt.

Fond

Samlet fondskontoer pr. 31.12.2014 er kr. 5 394 022

Fortsatt drift

I samsvar med regnskapslovens § 3-3 bekreftes det at forutsetningene for fortsatt drift er til stede.

Direktørens innstilling:

Tanavassdragets fiskeforvaltning vedtar fremlagte årsrapport 2014.

Saken drøftes i plenum.

Vedtak:

Direktørens innstilling enstemmig vedtatt.